

T.C.
BAŞBAKANLIK
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

Sayı : 34202324-10.06.02-27767
Konu : Geçici Koruma Altındaki Yabancılara
İlişkin Hizmetlerinin Yürütülmesi

18/12/2014

Başbakan Yardımcılığında:

GENELGE
2014/4

Afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetlerin ülke düzeyinde etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması ve olayların meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirilecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak ve bu konularda politikaları üretmek ve uygulamak üzere 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunla Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) yetkili kılınmıştır.

Acil durum; toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan ve acil müdahaleyi gerektiren olaylar ve bu olayların oluşturduğu kriz halidir. 19/02/2011 tarihli ve 27851 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliğine göre, meydana gelen ve gelmesi muhtemel büyük ölçekli; deprem, sel, fırtına, toprak kayması ve çığ gibi doğal afetler ile iltica ve büyük nüfus hareketleri, büyük yangınlar ve kazalar, kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer madde kazaları veya olayları, tehlikeli ve salgın hastalıklar gibi teknolojik ve insan kaynaklı afet ve acil durumlar ile Başbakan tarafından acil durum veya afet olarak değerlendirilen diğer olay ve durumlarda koordinasyon AFAD tarafından sağlanmaktadır.

Zikredilen Yönetmeliğe göre iltica ve büyük nüfus hareketleri acil durum olarak öngörülmüş olup iltica ve büyük nüfus hareketleri karşısında yapılacak iş ve işlemlerin koordinasyon ve işbirliğini sağlamaktan Başbakan adına Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanı sorumlu kılınmıştır.

Bilindiği üzere, Suriye Arap Cumhuriyeti'nde yaşanan iç karışıklık neticesinde, 29 Nisan 2011 tarihinde Hatay'ın Yayladağı İlçesi'nden Türkiye'ye girişler başlamış olup giriş yapan yabancıların barınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması amacı başta olmak üzere AFAD koordinasyonunda, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Türk Kızılayı gibi pek çok kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşunun işbirliği ile Suriye'den ülkemize yönelik nüfus hareketlerine ilişkin faaliyetler yürütülmektedir.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 91 inci maddesine dayanılarak hazırlanan Geçici Koruma Yönetmeliği 22/10/2014 tarihli ve 29153 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve anılan Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesi ile ülkemize

28/04/2011 tarihinden itibaren geçici koruma bulma amacıyla gelen Suriyeliler “geçici koruma” statüsüne alınmıştır.

Yönetmeliğin “Geçici Korunanlara Sağlanacak Hizmetler” başlıklı altıncı bölümünün “Hizmetler” başlıklı 26 ncı maddesinde; “Bu Yönetmelik kapsamında ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen hizmetler AFAD koordinasyonunda yürütülür” hükmüne yer verilerek geçici koruma altındaki yabancılara sunulan hizmetlerin genel koordinasyon yetki ve sorumluluğu AFAD’a verilmiştir. Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin alt düzenlemelerin, “Uygulamaya ilişkin düzenlemeler” başlıklı 58 inci maddeye göre üç ay içinde yürürlüğe konulacağı da ayrıca belirtilmiştir. Bu çerçevede, geçici koruma altındaki yabancılara verilecek geçici barınma, eğitim, sağlık, iş piyasasına erişim, sosyal yardım gibi hizmetlerin etkin ve verimli yürütülebilmesi için bu hizmetlerin koordinasyonunda aşağıda belirtilen usul ve esaslara riayet edilmesi gerekmektedir.

I. Genel Hususlar

Geçici koruma altındaki yabancılara ilişkin hizmetlerin yürütülmesi AFAD koordinasyonunda ilgili diğer kurum ve kuruluşlar tarafından yerine getirilir. İllerde geçici koruma altındaki yabancılardan hizmetlerinin yürütülmesinden birincil derecede valiler sorumludur.

Hizmetlerden ancak geçici koruma altına alınan ve bu statünün gerektirdiği yükümlülükleri yerine getiren yabancılar yararlanabilir. Yönetmelikle belirtilmiş olan yükümlülükleri kendilerine uyarı yapıldığı halde yerine getirmeyen yabancılar hakkında eğitim, bulaşıcı ve salgın hastalıklardan korunma hizmetleri ile acil sağlık hizmetleri hariç, diğer hak ve imkanlar yönüyle ihlal edilen yükümlülükle orantılı bir şekilde kısıtlamaya gidilebilir.

Çocuk işçilerin kendileri için belirlenmiş olan mevzuat hükümleri dışında çalıştırılmalarını önlemek amacıyla geçici koruma altındaki yabancının kayıt işlemleri sırasında beyan ettiği yaşı ile fiziksel görünümü arasında uyum olup olmadığı kayıt işlemini gerçekleştiren görevli tarafından değerlendirilir.

Yönetmelik kapsamında yer alan hizmetlerin verimli ve süratli bir şekilde yürütülmesi ile kaynakların etkin bir şekilde yönetilmesi amacıyla geçici koruma altındaki yabancılara yönelik ulusal ve uluslararası protokol ve işbirliklerinde AFAD’ın uygun görüşü alınır.

Geçici koruma altındaki yabancılara sunulacak hizmetlerin ve bu kapsamdaki koordinasyonun daha hızlı ve etkin yürütülebilmesi amacıyla Genelgede zikredilen merkez teşkilatlarında müsteşar yardımcısı başkanlığında uygun görülen ilgili birimlerden görevlendirilen personelden 7/24 esasına göre hizmet sunabilecek bir irtibat ofisi oluşturulur ve görevlendirilen kişilerin iletişim bilgileri AFAD’a bildirilir. Geçici koruma altındaki yabancı sayısının on bini geçtiği illerde, Genelgede zikredilen kurumların taşra teşkilatlarında il müdürü başkanlığında olmak üzere bir komisyon oluşturulur. Geçici koruma altındaki yabancı sayısının on bin ve altında olan illerde komisyon kurulması Valinin takdirindedir. Oluşturulan bu komisyonlar illerinde geçici koruma altındaki yabancılardan sorumlu oldukları hizmet alanlarına ilişkin iş ve işlemlerini AFAD koordinasyonu altında ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde yürütür. Ayrıca, geçici koruma altındaki yabancılara sunulacak hizmetlerde; üniversiteler, yerel yönetimler, Türkiye Kızılay Derneği ve konuyla ilgili diğer sivil toplum kuruluşları arasında etkin işbirliğinin sağlanması için gerekli tedbirler alınır.

II. Gümrük İşlemleri

Acil geçici koruma bulmak amacıyla sınırlarımıza gelen yabancılardan ülkemize girişlerinin gümrük kapısı olan kapılardan yapılması esastır. Olağanüstü durumlarda gümrük

kapısı olmayan hudut kapıları dışından giriş yapılması zorunlu olan hallerde en yakın gümrük idaresine durum bildirilerek girişin gerçekleşeceği yerde gümrük görevlilerinin gerekli kontrolleri yapmaları amacıyla gerekli tedbirler alınarak mobil gümrük hizmeti sağlanabilir.

İnsani yardımların gümrük idaresi bulunan hudut kapılarından yapılması esastır. Olağanüstü durumların bir gereği olarak sıfır noktasında insani yardım yapılması gereken hallerde, en yakın gümrük idaresine haber verilerek görev yapmakta olan gümrük görevlilerinin gerekli kontrolleri yapmaları amacıyla gerekli tedbirler alınarak mobil gümrük hizmeti verilebilir.

Sınırlarımızdan acil geçici koruma bulmak amacıyla pasaportsuz olarak yapılan girişlerde ticari değeri bulunan eşyanın ülkeye girişine izin verilmez. Acil geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların ve varsa aile üyelerinin yanlarında getirecekleri eşya ve taşıtlar ile ülkemizde buldukları süre içerisinde bu kişilere çeşitli yollarla gönderilebilecek eşyalara dair yürütülecek işlemlere ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenir ve uygulanır.

III. Geçici Barınmaya İlişkin İş ve İşlemler

Yönetmeliğin 21 inci maddesi uyarınca sınırlarımızdan giriş yapmış olan yabancıların kayıt işlemleri Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne yapılır ve güncel tutulur. Kayıt işlemleri yapılan yabancıların geçici barınma merkezlerine yerleştirilmeleri yapılırken işsiz ve kendi geçim imkanı bulunmayanlara öncelik tanınır. Acil ve ivedi hallerde kayıt altına alınmış yabancıların geçici barınma merkezlerine yönlendirilmesi Valiliklerin talebi üzerine AFAD tarafından doğrudan gerçekleştirilir. Geçici barınma merkezinden ülkemiz içinde başka bir yerde bulunmak amacıyla ayrılanların yeni adres bilgileri kayıt sistemine işlenir.

Sınırlarımızdan giriş yapmış yabancıların barındırılması amacıyla kurulması planlanan geçici barınma merkezlerinin kurulacağı il ve o ildeki yerin seçimi AFAD tarafından gerçekleştirilir.

IV. Sağlık Hizmetleri

Yönetmelik kapsamındaki yabancılardan Yönetmeliğin 21 inci maddesine göre kayıt işlemini tamamlamayanlar bulaşıcı ve salgın hastalıklardan korunma hizmetleri ve acil sağlık hizmetleri dışında sağlık hizmetlerinden yararlanamaz. Hizmetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan kayıt sisteminin MERNİS ve MEDULA gibi bilişim sistemlerinde de kullanılabilirliği sağlanır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından genel sağlık sigortalıları için sunulan sağlık hizmetleri dışında sağlık hizmeti sağlanamaz. Sağlık Bakanlığınca geçici koruma altındaki yabancılara sunulacak sağlık hizmetlerinin kapsamı Sağlık Uygulama Tebliğinde daraltma yapılmak suretiyle gösterilebilir.

Geçici koruma altındaki yabancılara ikinci ve üçüncü basamakta sunulan sağlık hizmetleri de dâhil olmak üzere, sağlık hizmetlerinin bedelleri; Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından genel sağlık sigortalıları için belirlenmiş olan güncel sağlık uygulama tebliğindeki bedelleri geçemez. Aşılar hariç olmak kaydıyla Sosyal Güvenlik Kurumunca bedeli karşılanmayan sağlık hizmetleri kapsamında sağlık hizmeti verilemez.

Sağlık hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla geçici barınma merkezlerinde kurulan geçici sağlık merkezleri Sağlık Bakanlığının belirlediği usul ve esaslara göre işletilir.

Ülkemizde geçici koruma altındaki yabancıların karşılanabilen tedavi giderlerinin Sağlık Uygulama Tebliği'ne (SUT) göre fiyatlandırılarak faturalandırılması için ilgili Valilik tarafından il afet ve acil durum müdürlüğünden bir kişi, ilgili yer eczacılar odasından bir eczacı,

il sosyal güvenlik müdürlüğünden bir kişi, Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği gelir tahakkuk biriminde görev yapanlardan ve il sağlık müdürlüğünün eczacılık şube müdürlüğünden bir kişi olmak üzere (döner sermaye ek ödemesinden kesinti yapılmaması şartıyla) yapılan sağlık harcamalarının mali denetimi amacıyla Komisyon oluşturulur. Oluşturulan komisyon tedavi giderlerinin karşılanıp karşılanamayacağı hususunu, ilgili mevzuat ve SUT hükümlerine göre inceler. Tedavi giderlerinin karşılanması amacıyla gerekli ödenek Sağlık Bakanlığı'nın kontrolünden geçerek ilgili Valilik tarafından talep edilir. Çalışma izni alarak sosyal güvenlik kapsamına alınanlar dışındakilerden katkı payı alınmaz.

Geçici koruma altındaki yabancıların kayıt yaptırdıkları ilde sağlık hizmeti almaları esastır. Kayıt altında oldukları ilde tedavilerinin yapılamadığı usulüne uygun olarak doktor tarafından düzenlenen sevkle belgelenmiş olanlar, Yönetmeliğin 27 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (d) bendinde belirtilen sevk zincirine uygun olarak tedavi edilebileceği en uygun ildeki sağlık kuruluşuna sevk edilebilir.

Tedaviyi yapan sağlık kuruluşu, faturayı kişinin kayıtlı olduğu Valilik adına düzenler. Faturalar geçici koruma altındaki yabancıların kayıtlı olduğu Valilik tarafından ödenir.

Acil ve zorunlu haller ile yoğun bakım hali dışında özel sağlık kuruluşlarına ve üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezlerine sevk yapılamaz. Bu hükme aykırı olarak yapılan sevklerden kaynaklı sağlık harcamaları ödenmez.

Geçici koruma altındaki yabancıların sağlık hizmetlerinden yararlanmaları için öncelikle birinci basamak sağlık hizmeti vermekte olan bir sağlık kuruluşuna başvurmaları esastır. Birinci basamak sağlık kuruluşunca gerekli görülmesi halinde geçici koruma altındaki yabancı sevk zincirine uygun olarak ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşuna yönlendirilir. Birinci basamak sağlık kuruluşuna başvurulmadan ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarına doğrudan başvurulamaz.

Ülkemize giriş yapmadan önce oluşmuş olan organ ve uzuv kayıplarına ilişkin tedavi giderleri karşılanmaz. Ancak sınırlarımızdan ülkemize yaralı olarak gelen organ ve uzuv kaybına uğramış olan geçici koruma altındaki yabancıların asgari düzeyde basit, mekanik ortez ve protezlerine ilişkin asgari düzeyde tedavi giderleri karşılanabilir. Elektronik yazılımlı yüksek maliyetli cihazlarla yapılan tedavilerin ücretleri karşılanmaz.

Sınırlarımızdan ülkemize giriş yapan yabancıların bulaşıcı hastalık riskine karşı gerekli önlemlerin alınması, toplu kullanım alanlarının sağlığa uygunluğunun sağlanması, sağlık hizmetlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun gerçekleşip gerçekleşmediği ile sağlık hizmeti verilmekte olan yerlerin denetimi, geçici barınma merkezlerinin bulunduğu çevre koşullarının sağlık açısından elverişli hale getirilmesi gibi hususlar Sağlık Bakanlığının kontrolü ve sorumluluğunda yürütülür.

Geçici sağlık tesislerinde yürütülen sağlık hizmetlerinin etkin ve verimli yürütülmesini sağlamak amacıyla bu tesislerde görev yapan gönüllü sağlık çalışanlarına ilişkin bilgiler ile bu tesislerin kuruluş, işletim ve kapasitesine ilişkin bilgiler her ayın 15'i ve son günü esas alınmak kaydıyla en geç o ayın 20 si ve sonraki ayın 5 ine kadar onbeşer günlük periyotlarda Sağlık Bakanlığı tarafından AFAD'a iletilir.

Ayrıca sağlık hizmetlerinin koordinasyonunun etkin ve verimli yürütülebilmesi ve bu hizmetlere ilişkin mali kaynakların yönetilebilmesi adına sınırdan giriş yapan yaralı sayısı, geçici barınma merkezi içerisinde ve geçici barınma merkezi dışında yapılan poliklinik sayısı, hastaneye sevk sayısı, hastaneye yatan hasta sayısı, doğum sayısı, ameliyat sayısı, kamplara tahsis edilen ile il dışından görevlendirilen ambulans sayısı, görevlendirilen sağlık personeli sayısı ve uzmanlık alanları gibi veriler her ayın 15'i ve son günü esas alınmak kaydıyla en geç o ayın 20 si ve sonraki ayın 5 ine kadar onbeşer günlük periyotlarda Sağlık Bakanlığı tarafından

AFAD'a raporlanır. Sınırlarımızdan yaralı girişi olduğu hallerde bu duruma ilişkin bilgiler gecikmeksizin AFAD'la paylaşılır.

Geçici koruma altındaki yabancılara sunulan sağlık hizmetine ilişkin hususları içeren usul ve esaslar bu Genelge'ye aykırı olmamak kaydıyla Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenir.

V. Eğitim Hizmetleri

Geçici koruma altındaki yabancılara eğitim-öğretim hizmetleri verilmesinde kayıtlı oldukları iller esas alınır. Buna göre, geçici koruma altındaki yabancılar buldukları ilde bulunan eğitim-öğretim merkezlerinde hizmet alır.

Geçici koruma altındaki yabancıların buldukları illerde, geçici koruma altındaki yabancı nüfusun yoğunluğu, eğitim-öğretim imkanları gibi hususlar değerlendirilerek geçici eğitim merkezleri kurulabilir. Geçici eğitim merkezlerinin kurulmasına ilişkin arsa tahsis talepleri Valiliklerce öncelikli olarak değerlendirilir.

Geçici koruma altındaki yabancılara eğitim-öğretim hizmetleri ülkemizdeki Eğitim-öğretim müfredatıyla çelişmeyecek şekilde verilir. Eğitimde devamlılığın sağlanması amacıyla eğitim-öğretim hizmetleri ülkemizdeki eğitim-öğretim dönemlerine göre yapılır. Ancak uzun dönem okula gidemeyen çocukların eğitim-öğretim kaybını telafi etmek amacıyla ihtiyaç duyulması halinde eğitim-öğretim dönemi dışında da geçici koruma altındaki yabancılara eğitim-öğretim hizmeti verilebilir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bir sonraki eğitim-öğretim yılı için gerekli planlamaların yapılabilmesi amacıyla eğitim-öğretim yılı başlamadan 4 ay önce eğitim-öğretim hizmeti verilecek yabancı sayısı Göç İdaresi Genel Müdürlüğu tarafından Milli Eğitim Bakanlığına verilir.

Geçici barınma merkezleri ve merkezler dışındaki eğitim ve öğretim hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili iş ve işlemlerin, özellikle kurulması planlanan okulların yer seçimi, alt yapı ve çevre düzenlemesi, ihale sürecine ilişkin şartname ve ihale sözleşmesinin hazırlanması, mal ve hizmet alımı, yapım gibi işlemler, hizmetin asli sorumlusu olan Milli Eğitim Bakanlığınca yerine getirilir.

Uluslararası kuruluşlar tarafından sağlanan kaynakların bilgi temelli kullanılabilmesi için geçici barınma merkezleri ile merkez dışında eğitimle ilgili kademelerine göre hangi ilde kaç eğitim-öğretim merkezi olduğu, bu merkezlerde kaç kişinin eğitim-öğretim hizmetlerinden yararlandırıldığı, okul çağı nüfusu bilgisi, okullaşma bilgisi ve eğitim-öğretim merkezlerine ilişkin her türlü bilgi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından her ayın 15'i ve son günü esas alınmak kaydıyla en geç o ayın 20 si ve sonraki ayın 5 ine kadar onbeşer günlük periyotlar halinde AFAD'a verilir.

Ayrıca, eğitim hizmetlerine ilişkin mali kaynakların etkin ve verimli bir şekilde yönetilebilmesi için okul sayısı, derslik sayısı, öğrenim seviyelerine göre toplam öğrenci sayısı, her öğrenim düzeyi için öğretmen sayısı, yetişkin eğitimi kurs ve kursiyer sayısı gibi veriler Milli Eğitim Bakanlığı tarafından aylık periyotlar halinde AFAD'a bildirilir.

Geçici koruma altındaki yabancıların diploma ve öğrenim belgelerine dayalı denklik işlemleri Milli Eğitim Bakanlığınca yerine getirilir.

VI. Çalışma Hayatına İlişkin Hizmetler

Yönetmeliğin 29 uncu maddesi uyarınca geçici koruma kimlik belgesine sahip olanlar, Bakanlar Kurulunca belirlenecek sektörlerde, iş kollarında ve coğrafi alanlarda (il, ilçe veya köylerde) çalışma izni almak için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurabilir.

Geçici koruma altındaki yabancıların yoğun olarak buldukları illerde görevli personele, geçici koruma altındaki yabancıları yönlendirebilmeleri amacıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çalışma izni alınmasında izlenecek yol hususunda bilgilendirme yapılır. Geçici koruma altında olup da çalışma izni için başvuracak yabancıların izlemeleri gereken yol ile ilgili olarak Valiliklerce Türkçe ve Arapça olmak üzere bilgilendirme broşürleri hazırlanır.

Eğitim ve sağlık gibi hizmet alanlarında çalışacakların çalışma izni için başvurmadan evvel almaları gereken ön izinle ilgili iş ve işlemler ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bekletilmeksizin değerlendirilir.

Çalışma hayatı ile ilgili hizmetlerin etkin ve verimli yürütülebilmesi amacıyla geçici koruma altındaki yabancılardan istihdam potansiyeli olan nitelikli işgücü ile istihdamı gerçekleştirilenlere ait yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve meslek bilgilerini içerir istihdam verileri ile potansiyel istihdam durumları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından her ayın 15'i ve son günü esas alınmak kaydıyla en geç o ayın 20 si ve sonraki ayın 5 ine kadar onbeşer günlük periyotlarda 15 günlük aralıklarla AFAD'la paylaşılır.

VII. Sosyal Yardımlar

Refakatsiz çocuklar, engelliler gibi özel ihtiyaç sahiplerinin barındırılması, bakımı, gözetimi gibi hizmetlerin yürütülmesinden Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı sorumludur. Anılan Bakanlık tarafından geçici barınma merkezleri dışında bulunan hassas grupların çocuk yuvaları, kadın sığınma evleri gibi kuruluşlardan yararlandırılması sağlanır.

Geçici koruma altındaki yabancılara verilecek psikososyal destek hizmetlerinden birinci derecede Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı sorumludur. Diğer kurum ve kuruluşlar ile yerli ve yabancı sivil toplum kuruluşları tarafından verilebilecek psikososyal destek hizmetleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koordinasyonu ve denetiminde yürütülür.

Refakatsiz çocukların uluslararası hukukun gereklerine uygun olarak geçici barınma merkezlerinde çocuğun üstün yararına uygun olarak barındırılması amacıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Valilikler işbirliği içinde kapasite oluşturur.

Geçici koruma altındaki yabancılara verilecek sosyal yardımların tespiti, bu yardımların verilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ile sosyal yardımların tekerrüre yer vermeyecek şekilde eşit ve adil dağılımının sağlanması Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sorumluluğundadır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca özellikle geçici barınma merkezleri dışında yaşayan geçici koruma altındaki yabancı ailelerin ülkemizdeki toplumsal yapıya uyumlarını sağlayabilmek için Türkçe ve Arapça bilgilendirme dokümanları ve broşürler hazırlanarak toplumsal uyum süreçlerine ilişkin düzenli bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri sunulur.

Geçici koruma altındaki yabancılara yapılacak sosyal yardım ve hizmetlere ilişkin Valilik, kaymakamlık ve mahalli idareler tarafından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına iletilen istatistiki veriler ile refakatsiz çocuk, engelliler gibi özel ihtiyaç sahibi yabancılara ilişkin istatistiki veriler anılan Bakanlıkça her ayın 15'i ve son günü esas alınmak kaydıyla en geç o ayın 20 si ve sonraki ayın 5 ine kadar onbeşer günlük periyotlarda AFAD'a bildirilir.

VIII. Tercümanlık Hizmetleri

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından ülkemize giriş yapan yabancıların kayıtlarının tutulması aşamasında alınan mesleki bilgiler doğrultusunda tercümanlık hizmetleri verebilecek kişilerin nitelikleri belirlenir. Bu kişilerin gönüllü olarak ihtiyaç duyulan alanlarda hizmet vermesi Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından sağlanır. Bu şekilde belirlenen kişilerin mevcut ihtiyacı karşılayamaması durumunda bu hizmetlerin aksatılmadan yürütülmesi

amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan dil bilen öğretmenlerden destek alınabilir.

IX. Bilgi Planlaması ve Kaynak Yönetimi

Geçici Koruma Yönetmeliği kapsamında yürütülen her bir hizmet ile ilgili olarak veri güvenliğinin sağlanması ve hizmetlerin etkin ve verimli yürütülmesi amacıyla Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından merkezi bir kayıt sistemi kurulur. Kurulan sistemde geri dönenlere ilişkin kayıtlar da güncel olarak yer alır. Kayıt sisteminde; geri dönüş, ölüm, il değişikliği, adres değişikliği, eğitim bilgisi, meslek bilgisi, doğum tarihi, sağlık durumu, engellilik ve özel ihtiyaç durumu gibi diğer kurum ve kuruluşların hizmetlerine temel teşkil edecek olan bilgiler kayıt esnasında alınır ve güncel tutulur. İlgili kurum ve kuruluşlar her türlü işlemlerini bu verileri sorgulayarak yapar. Bu kayıt sistemine AFAD ve hizmetleri yürüten diğer Bakanlıkların erişiminin sağlanması için gerekli teknik imkânlar Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne oluşturulur. Kurum ve kuruluşlar ilgili iş ve işlemleri gerçekleştirirken kayıt sisteminden alınan kimliğin geçerliliğini yine kayıt sistemi üzerinden sorgulayarak doğrular ve işlemleri doğrulama sonucuna göre yaparlar.

İlgili kurum ve kuruluşlarca Yönetmelik'te belirtilen hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi ile gerekli planlamaların yapılabilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan veriler Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından gecikmeksizin veri talebinde bulunan kurum ve kuruluşlarla paylaşılır.

Mali kaynak yönetiminin etkin bir şekilde yürütülmesi için geçici koruma altındaki yabancı kişi sayısının bilinmesi önem taşıdığından kayıt altında bulunan geçici koruma altındaki yabancıların sayısı ve gönüllü geri dönüş yapanların istatistik verileri Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından günlük olarak AFAD'a bildirilir. Ayrıca Göç İdaresi Genel Müdürlüğü geçici koruma altındaki yabancıların yaş, cinsiyet, eğitim, meslek gibi temel demografik istatistik verilerini her ayın son gününü esas alarak hazırlayıp en geç sonraki ayın 5 ine kadar AFAD'a bildirir.

Yönetmelik kapsamında yürütülecek hizmetlerle ilgili uluslararası kuruluşlarla işbirliği içerisinde gerçekleştirilecek her türlü proje ile uluslararası kuruluşlarca aktarılabilecek kaynakların kullanımına ilişkin koordinasyon yetkisi AFAD'a aittir.

Geçici koruma altındaki yabancılara sunulan hizmetler kapsamında ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan formlar, bilgi notları ve raporlar gibi dokümanların AFAD tarafından belirlenecek standartlara uygun olmasına özen gösterilir.

X. Mali Hükümler

Yönetmelik kapsamında yürütülen hizmetlerin bedelinin ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kendi bütçelerinden karşılanması esastır. Kendi bütçe imkanları ile karşılanamayan hallerde, ilgili kurum ve kuruluşlar iş ve işlemlerin kendi bütçeleriyle karşılanmadığını ortaya koyarak işin yaklaşık maliyet hesabı ile beraber üst yönetici tarafından afet ve acil durum faaliyetleri ödeneğinden talepte bulunabilir. İlgili kurum ve kuruluşların bu talepleri merkez teşkilatlarında üst yönetici, illerde Valinin imzasıyla gerçekleştirilir.

Bu tür iş ve işlemlerde ödenek tahsisi gerçekleşmeden harcama yapılamaz. AFAD tarafından ilgili kurum ve kuruluşların taleplerinin uygun bulunması halinde tahsis edilecek olan ödenek, Afet ve Acil Durum Harcamaları Yönetmeliğindeki usul ve esaslara göre ödeneğin aktarıldığı kurum tarafından kullanılır. Yapılan harcamalar, ödenek aktarılan kamu kurum ve kuruluşunun sorumluluğunda olup Sayıştay denetimine tabidir.

XI. Raporlama ve İzleme

Yukarıda belirtilen hizmetler çerçevesinde yapılacak iş ve işlemlerin izlenmesi amacıyla yürütülen faaliyetlere ilişkin olarak ilgili kurum ve kuruluşlarca rapor hazırlanır. Yürütülen faaliyetleri içeren bu raporlar her ayın sonunda AFAD'a gönderilir. Anılan raporlarda yürütülen faaliyetler, projeler, tespit edilen sorunlar ve çözüm önerileri, ihtiyaç duyulan kaynaklar gibi hususların bulunmasına özen gösterilir.

XII. Hizmet Alanlarına İlişkin Koordinasyon

Yönetmelik kapsamında yürütülen faaliyetlerle ilgili olarak AFAD tarafından gerekli görülen aralıklarla her hizmet alanı özelinde sektörel toplantılar yapılır. Anılan bu toplantılarda her bir hizmet sektöründe görev alan kamu kurum ve kuruluşları karar verici düzeyde katılımcı bulundurulur.

Geçici koruma altındaki yabancılara yönelik kültürel ve sosyal faaliyetler, dil öğretimi gibi Yönetmelikte yer verilmemiş olan diğer hizmetlere ilişkin koordinasyon ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile AFAD tarafından gerçekleştirilir. Yönetmelikte yer alan hizmetlerin yürütülmesinden sorumlu kurum ve kuruluşlar ile gerek duyulması halinde çağrılacak diğer kurum ve kuruluşların ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile ilgili Başbakan Yardımcısı veya AFAD Başkanının başkanlığında her ayın ilk haftası genel koordinasyon toplantısı yapılır. Bu toplantıların Sekreteryaya işlemleri AFAD tarafından yerine getirilir.

Geçici koruma altındaki Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşları ile ilgili bu Genelge tarihinden evvel AFAD tarafından çıkartılmış ikincil düzenleyici işlemlerin bu Genelge'ye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Numan KURTULMUŞ
Başbakan Yardımcısı

Ek: Dağıtım Listesi

DAĞITIM LİSTESİ

- 1) Dışışleri Bakanlığı
- 2) İçişleri Bakanlığı
- 3) Sağlık Bakanlığı
- 4) Milli Eğitim Bakanlığı
- 5) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
- 6) alışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- 7) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
- 8) 81 İl Valiliği